

ΣΚΛΗΡΟ ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΟ ΠΟΚΕΡ ΣΤΗΝ ΑΥΛΗ ΜΑΣ

Μπορεί να μη προκαλεί θορυβώδη δημοσιότητα αλλά ήδη εξελίσσεται μια σκληρή αναμέτρηση Δύσης-Ρωσίας στο γειτονικό βαλκανικό τρίγωνο Μαυροβούνιο, Σερβία και Σκόπια με άμεσες επιπτώσεις στην γεωπολιτική θέση και σε στρατηγικά συμφέροντα της Ελλάδος. Για πρώτη φορά μετά το 2008 η Ατλαντική Συμμαχία απηύθυνε επίσημη πρόκληση στο Μαυροβούνιο να ενταχθεί στο ΝΑΤΟ κατά την προσεχή Σύνοδο Κορυφής τον Ιούνιο στην Πολωνία. Ήδη το υπουργείο Εξωτερικών της Ρωσίας χαρακτήρισε την πρόσκληση «ένα ακόμη βήμα ανοικτής αντιπαράθεσης κατάφορτο με αποσταθεροποιητικές πιέσεις για το σύστημα ασφαλείας». Και ο Νμίτρι Πεσκόφ, εκπρόσωπος του Προέδρου Πούτιν, δήλωσε ότι «η επέκταση του ΝΑΤΟ δεν μπορεί παρά να οδηγήσει σε ρωσικά αντίποινα». Ήδη δύο χρόνια ενωρίτερα κατά την Σύνοδο Κορυφής στο Κάρντιφ το 2014, ο Ρώσος υπουργός Εξωτερικών Σεργκέι Λαβρόφ είχε χαρακτηρίσει «πρόκληση» την συζήτηση για επέκταση του ΝΑΤΟ στα Δυτικά Βαλκάνια και τυχόν ένταξη των Σκοπίων.

Ωστόσο, ο Πρωθυπουργός των Σκοπίων Νικόλα Γκρούεφσκι επισκέφθηκε επίσημα την Ουάσιγκτον όπου στις 11 Ιανουαρίου συναντήθηκε με τον Αντιπρόεδρο Τζο Μπάιντεν. Σύμφωνα με τις κυβερνητικές εφημερίδες των Σκοπίων, στη συνάντηση «συζητήθηκαν οι διμερείς σχέσεις και η διεύρυνση της συνεργασίας, η πολιτική κρίση στη χώρα, οι μεταρρυθμίσεις και οι δημοκρατικές διαδικασίες, θέματα ασφαλείας, η ονομασία και η ένταξη της χώρας στο ΝΑΤΟ και στην Ε.Ε.». Αντίθετα, μετά τη συνάντηση, το Γραφείο Τύπου του Αντιπροέδρου με λιτή ανακοίνωσή του περιορίστηκε «στην άμεση ανάγκη» να τηρηθεί η συμφωνία που η Δύση επέβαλε στα κόμματα των Σκοπίων για έξοδο από την βαθιά τους κρίση και «να διασφαλισθεί η εγκυρότητα των εκλογών» που θα διεξαχθούν πρόωρα στις 24 Απριλίου. Την επομένη, όμως, ο Αμερικανός σύμβουλος εθνικής ασφαλείας Μπεν Ρούντς «έθεσε ως όριο για την ένταξη της Μακεδονίας στο ΝΑΤΟ τον Ιούνιο». Αυτό σημαίνει ότι πριν τον Ιούνιο θα πρέπει να επέλθει η συμφωνία Αθηνών-Σκοπίων.

Αμέσως μετά, στις 18 Ιανουαρίου ο Αντιπρόεδρος Τζο Μπάιντεν συναντήθηκε στο Νταβός με τον Πρωθυπουργό Αλέξη Τσίπρα και «τόνισε τον σταθεροποιητικό ρόλο της Ελλάδος στην περιοχή». Συζήτησαν θέματα ασφαλείας και ενεργειακής συνεργασίας. Στο Νταβός βρέθηκε, επίσης, η σκληροτράχηλη Αμερικανίδα υφυπουργός Εξωτερικών Βικτόρια Νιούλαντ, αρμοδία για τις ευρωπαϊκές και ευρω-ασιατικές υποθέσεις, η οποία από εκεί πέταξε σε Βουλγαρία, Ρουμανία, Τουρκία και Λιθουανία που συμπληρώνουν την στρατηγική περικύκλωση της Ρωσίας. Πρόσφατα είχε επισκεφθεί την Αθήνα και την Κύπρο.

Το Μαυροβούνιο είναι μια μικρή χώρα με περίπου 750.000 κατοίκους και Στρατό δύο μόλις χιλιάδες. Στην περιοχή Σαντζάκ-Μετόχεια ζει ισχυρή μειονότητα Αλβανών που αντιπροσωπεύεται στη Βουλή με αλβανικό κόμμα. Αποσχίστηκε το 2006 από τη Σερβία την οποία έτσι απέκλεισε από κάθε πρόσβαση στη θάλασσα. Στο αποτέλεσμα του σχετικού Δημοψηφίσματος αντέδρασαν βιαιότατα δεκάδες χιλιάδες πολίτες υπέρμαχοι της Σερβίας. Κατά το ένα τρίτο του πληθυσμού οι Μαυροβούνιοι αυτοδηλώνονται Σέρβοι. Την εξουσία μονοπώλησε ο ηγέτης του αποσχιστικού κινήματος Μίλος Τζουγκάνοβιτς παρ'ότι καταζητούμενος στην Ιταλία για μαζικό λαθρεμπόριο

τσιγάρων. Γι' αυτό στη βαλκανική αργκό το Μαυροβούνιο ονομάζεται Malboroland! Τον Δεκέμβριο 2010 ο Τζουγκάνοβιτς εξαναγκάστηκε σε παραίτηση κατηγορούμενος ότι, εκτός των άλλων, πούλησε όλο το κράτος σε Ρώσους επιχειρηματίες και μια Τράπεζα στον αδελφό του. Το 40% των ακινήτων περιήλθε στους Ρώσους. Ωστόσο, ο Τζουγκάνοβιτς επανήλθε διότι, χάρις στις τεράστιες ξένες επενδύσεις τουρισμού, μετά το ξεπούλημα, σημειώνεται εντυπωσιακή οικονομική άνοδος. Τον Οκτώβριο 2011 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε την έναρξη διαπραγματεύσεων για την ένταξη του Μαυροβουνίου στην Ε.Ε. και της Σερβίας.

Η Μόσχα επηρεάζει ισχυρά την Ορθοδοξία, τη Σερβία όπου κατέχει την κρατική εταιρεία ενεργείας, την Σερβική Δημοκρατία της εύθραυστης Βοσνίας-Ερζεγοβίνης και τους Σέρβους του Κοσσυφοπεδίου. Ενεργοποίησε τους μηχανισμούς της που, υπό αστάθμητες προϋποθέσεις, μπορούν να ανατινάξουν την περιοχή.

Ο Ορθόδοξος Πατριάρχης της Σερβίας, που έχει στη δικαιοδοσία του και το Μαυροβούνιο, ετάχθη υπέρ του Ομοδόξου Γένους. Χιλιάδες Μαυροβούνιοι κατήλθαν σε βίαιες διαδηλώσεις κατά του ΝΑΤΟ και του Τζουγκάνοβιτς. Η συμφωνία Σερβίας-Κοσσυφοπεδίου, όρος για τη σερβική ένταξη στην Ε.Ε., κρέμεται από μια κλωστή. Κοσοβάροι διαδηλωτές κατέβηκαν στους δρόμους εναντίον της και βουλευτές ρίχνουν βόμβες καπνογόνων μέσα στη Βουλή. Οι ντόπιοι Σέρβοι είναι έτοιμοι να τους απαντήσουν. Μια κίνηση της Σερβικής Δημοκρατίας μπορεί να διαλύσει την πολυεθνική Βοσνία. Εντωμεταξύ το όραμα της Μεγάλης Αλβανίας επεκτείνεται από τα Τίρανα στο Κοσσυφοπέδιο, στα Σκόπια, στο Σαντζάκ του Μαυροβουνίου και στο Πρέσεβο της Σερβίας. Προστάτης το Ομόδοξον Γένος των Ρώσων.

Να γιατί ο Αμερικανός Αντιπρόεδρος ενώπιον του Αλέξη Τσίπρα εξήρε τον σταθεροποιητικό ρόλο της Ελλάδος στην πυρίκαυστη βαλκανική ενδοχώρα της. Το έμμεσο αλλά σαφέστατο μήνυμά του στην Αθήνα είναι μακριά από τη Ρωσία και ταχεία συμφωνία με τα Σκόπια.

Υπό την ασφυκτική καθοδήγηση της Ε.Ε. και του ΝΑΤΟ στα Σκόπια τα κόμματα συμφώνησαν αναγκαστικά σε κάποιον στοιχειώδη εκδημοκρατισμό και σε πρόωρες εκλογές τον Απρίλιο. Υπό την βοή εγκληματικών σκανδάλων εκατέρωθεν σχηματίστηκε κοινή κυβέρνηση αντιμαχομένων υπουργών, παραιτήθηκε ο Γκρούεφσκι και Πρωθυπουργός ανέλαβε ο υπαρχηγός του. Είναι βέβαιον ότι ακόμη μια φορά ο Γκρούεφσκι θα νικήσει, αλλά αβέβαιον ότι θα αναλάβει Πρωθυπουργός. Πληροφορίες, μη δυνάμενες να επιβεβαιωθούν, αναφέρουν ότι υπό την απειλή της Δύσης ο Γκρούεφσκι, αφού πανηγυρίσει και δικαιωθεί, θα αποσυρθεί με αντάλλαγμα την πλήρη ασυλία του. Εφ' όσον τον διαδεχθεί Πρωθυπουργός ο σημερινός υπουργός Εξωτερικών Νικόλα Πόποφσκι, η άμεση συμφωνία με την Αθήνα φαίνεται πολύ πιθανή όπως επιθυμούν οι Αλβανοί κυβερνητικοί εταίροι Αχμέτι και Μπεσίμι που πρόσφατα επισκέφθηκαν ακόμη μια φορά την Αθήνα. Είναι ο κατάλληλος χρόνος της γεωπολιτικής. Και λυτρωτικό το αντάλλαγμα: άμεση ένταξη στο ΝΑΤΟ και ποταμοί ευρώ κατά την ανοικτή πια ενταξιακή πορεία προς την Ε.Ε. Μακάρι.

Ν. Ι. Μέρτζος